

Выпуск 2 / Люты 2022

РЭПРЭСІІ

27 лютага падчас антываенных акцый пратэсту феврала во время антивоенных акций протестов былі [затрыманыя](#) студэнты: Марыя Седышова (ГрДУ), Нэллі Багамолава (ГрДУ), Аляксей Чаркасаў (БДУ), Данііл Дылеўскі (БДУ), Артур Баран (БДЭУ), Ксенія Чорнапятава (БДЭУ), Дар’я Цалкавікова (МДЛУ), Ганна Саўчанка (МДЛУ), Кацярына Шэлехава (БДПУ), Дзмітрый Князеў (БДАТУ).

У Мінску калі выбарчага ўчастка на тэрыторыі школы № 134 была [затрыманая](#) вядомая перакладчыца і выкладчыца англійскай мовы, выпускніца МДЛУ Вольга Калацкая. Раней, 24 сакавіка 2021 года яна атрымала 2 гады “хатняй хіміі” за аплявуху прапагандысту Рыгору Азаронку. Па выніках суда Вольга была [аштрафаваная](#) на 150 б.в. і адпушчана. Таксама быў затрыманы выпускнік МДЛУ Яўген Кіямаў ([атрымаў](#) 15 сутак арышту).

У Гомелі за антываенны пікет была [затрыманая](#) кандыдат навук, выкладчыца ГДУ ім. Скарыны Ірына Кучвальская (атрымала 15 сутак арышту)

28 лютага былі затрыманыя і дастаўленыя ў ІЧУ на Акрэсціна як мінімум 7 навучэнцаў Ліцэя БДУ. Па інфармацыі партала [dev.by](#), іх ужо адпусцілі.

28 лютага былі [затрыманыя](#) і адпраўленыя ў ІЧУ на Акрэсціна студэнткі філагічнага факультэта БДУ Яўгенія і Любоў Субач, дачкі беларускай пісьменніцы Ганны Севярынец. Таксама вядома пра [затрыманне](#) былой выкладчыцы МДЛУ Наталлі Дулінай.

Магістрантка БДПУ Настасся Кухарава [прызнаная](#) палітвязнем. Яна была затрыманая за ўдзел у адным з няздзельных маршаў, ёй пагражае да пяці гадоў “хіміі” ці да чатырох гадоў калоніі.

18 лютага дома быў [затрыманы](#) студэнт БІП – Універсітэта права і сацыяльна-інфармацыйных тэхналогій Канстанцін Зімніцкі. Па словах супрацоўнікаў АМАПа, яго затрымалі нібыта “за хуліганства, экстрэмізм і наркатыкі”.

18 лютага [адбыўся ператрус](#) у былога выкладчыка МДУ імя Куляшова, кандыдата гістарычных навук Аляксандра Агеева, які раней быў звольнены з-за сваёй грамадзянскай пазіцыі.

Вольны прафсаюз БДУ [паведаміў](#) аб затрыманні былога выкладчыка ФФСН Таццяны Сініцы і дацэнта журфака Ганны Курэйчык. Абедзвюх жанчын асудзілі на 15 сутак адміністрацыйнага арышту. Верагодна, затрыманні адбыліся ў межах падрыхтоўкі да рэферэндуму 27 лютага.

18 лютага Вярхоўны суд [разгледзеў](#) апеляцыйную скаргу палітвязня, былога студэнта хімфака БДУ Арцёма Баярскага на прысуд Мінгарсуда, паводле якога ён быў асуджаны на 5 год калоніі. Скаргу разглядала судовая калегія пад старшынствам суддзі Андрэя Кавальчука. Прысуд пакінулі без зменаў.

Філосаф Уладзімір Мацкевіч спыніў галадоўку на 13-ты дзень. Паводле яго словаў, з размовы са следчым ён заключыў, што “справа зрушылася з мёртвай кропкі”. Аднак ягоныя патрабаванні не былі выкананыя ў поўнай меры. 18 лютага адбылася [прэс-канферэнцыя](#) на тэму “Галадоўка Мацкевіча: спыненая або прыпыненая?”

З БДУ [звольнілі](#) прафесара кафедры вышэйшай матэматыкі і матэматычнай фізікі, члена асноўнага складу Каардынацыйнай Рады Наталлю Абрашыну-Жадаеву, якая раней запісала [відэа](#) ў падтрымку свайго звольненага калегі Максіма Шундалава. Прычынай звальнення, агучанай на сходзе прафкама, стала парушэнне этыкі, пропуск заняткаў (з-за ператрусу КДБ) і зварот супраць звальнення супрацоўнікаў універсітэта. Наталля [назвала](#) звальненне “спробай любой цаной выслужыцца перад “замоўцам” і апублікавала адкрыты [зварот](#) да ўладаў.

Звольненыя “па спісах” выкладчыкі [расказалі](#) пра звальненні ў ВНУ і пра тое, як гэта адбіваецца на якасці адукацыі. Як правіла, звальняюць тых, каго цанілі і любілі студэнты, у т.л. “моцных і крутых спецыялістаў”. Прымушаюць звольніцца “па сваім жаданні”, і ў некаторых выпадках потым клічуць зноў працаваць, але ўжо па дамове падраду.

ПАЛІТЫКА РЭЖЫМУ

Міністэрства абароны РБ [збірала](#) прадстаўнікоў Мінадукацыі, рэктараў і прарэктараў вядучых універсітэтаў Беларусі на вайсковым стрэльбішчы ва

Уруччы для “інструктарска-метадычнага занятку па агнявой падрыхтоўцы”.
Удзельнікі мерапрыемства вывучалі правілы стральбы, знаёміліся з узорамі
стралковай зброі і саборнічалі ў стральбе.

Дыскрымінацыя рэжымам беларускай мовы ў галіне адукацыі прадстаўлена
ў апублікаванай “Задзіночаннем Беларускіх Студэнтаў” [інфаграфіцы](#).

З’явілася [інфармацыя](#) пра праект пастановы, згодна з якім заробак выклад-
чыкаў музыкі і фізкультуры ў дзіцячых садах будзе разлічвацца зыходзячы
з колькасці дзіцячых груп, а не ўласна дзяцей, што ў выніку зменшыць аплату
працы і павялічыць нагрузку. Педагагі збіраюць подпісы супраць такога рашэн-
ня і пішуць калектыўныя лісты ў Міністэрства працы і сацабароны, а таксама
ў Прафсаюз работнікаў адукацыі і навукі.

Вучоны-астрафізік, старэйшы навуковы супрацоўнік Інстытута фізікі НАН Бела-
русі Іван Сіўцоў [расказаў у інтэрв’ю](#), ў якім стане знаходзіцца беларуская навукa
і навуковыя інстытуты пры цяперашнім рэжыме: “жыццё ў коме з адключаным
апаратам жыццезабеспячэння”, “супрацоўнікі літаральна на галодным пайку
<...> добра жывуць толькі тыя, хто піша праграмныя дакументы пад цяпераш-
нюю ідэалогію”, “сыходзяць спецыялісты, якіх адзінкі, накірунак проста перас-
тае існаваць”.

ГРАМАДЗЯНСКАЯ СУПОЛЬНАСЦЬ І АДУКАЦЫЯ

“Задзіночаньне Беларускіх Студэнтаў” ад імя беларускага студэнцтва выступіла
з рашучым асуджэннем расійскай агрэсіі ва Украіне. “Мы выказваем салідарна-
сць з украінскімі студэнтамі і студэнткамі, прызыўнікамі і валанцёрамі <...> Мы
заклікаем увесь беларускі народ, а таксама іншыя студэнцкія саюзы да салідар-
насці з Украінай”, — гаворыцца ў [заяве](#).

21 лютага Павел Латушка правёў агульнанацыянальную [дыктоўку](#) на белару-
скай мове, прымеркаваную да міжнароднага Дня роднай мовы.

Да Дня роднай мовы ініцыятыва “Вольная мова” правяла сусветны [марафон](#)
“24 гадзіны беларускай мовы”. 58 вядучых з усяго свету правялі 64 мерапрыем-
ствы, у якіх прынялі ўдзел больш за 1000 чалавек.

Выкладчык Сяргей Альшэўскі, вядомы як аўтар праекта “Народны падручнік” і былы дырэктар “Прэс-клуб Беларусь” (быў затрыманы ў 2020 г. за дачыненне да “Прэс-клуба” і правёў у СІЗА больш за паўгода), [разабраў](#) некалькі цікавых сітуацый, у якія можа патрапіць школьнік пасля прыняцця новай рэдакцыі Кодэкса аб адукацыі.

Віктар Малышчыц, выкладчык астраноміі і фізікі, які актыўна працуе з алімпіядамі, [падзяліўся](#) сваімі ўражаннямі пра настроі ў асяроддзі найбольш матываваных беларускіх школьнікаў: “Яны на памяць ведаюць графік алімпіяд расійскага “Расупрацоўніцтва”, ведаюць падрабязнасці паступлення і навучання ў Польшчы, вучаць чэскую мову і пішуць матывацыйныя лісты ў амерыканскія ВНУ. Амаль ніхто з іх нават не задумваецца пра тое, каб застацца тут”.

ПАДРЯХОЎКА ДА РЭФОРМЫ АДУКАЦЫІ

Праграма “Беларуская адукацыя на шляху пераменаў” 17 лютага правяла [анлайн-сустрэчу](#) “Адукацыйная няроўнасць у Беларусі”, прысвечаную няроўнасці ў адукацыі. У якасці экспертаў выступілі: магістр педагогікі, аўтар адукацыйных праектаў Дзмітрый Макачук, спецыяліст па пытаннях адукацыйнай няроўнасці ў міжнароднай арганізацыі “Teach for All” Анастасія Байчарава, настаўніца матэматыкі Таццяна Карпіневіч.

МІЖНАРОДНЫЯ МАГЧЫМАСЦІ

Еўрапейскі Саюз у рамках праграмы “EU4Belarus – SALT (Support for Advanced learning and training)” [аб’явіў конкурс](#) на атрыманне фінансавай падтрымкі для праходжання анлайн-курсу і/або здачу кваліфікацыйнага/міжнароднага іспыту па прафесіі або англійскай/іншай еўрапейскай мове. Конкурс прызначаны для рэпрэсаваных/якія знаходзяцца пад пагрозай рэпрэсій настаўнікаў, выкладчыкаў, маладых спецыялістаў, якія знаходзяцца як у Беларусі, так і ў вымушанай эміграцыі. Прыём заявак — да 24 сакавіка 2022 г.

Міжнародная Асацыяцыя Фатаграфіі і Тэорыі [запрашае](#) на канферэнцыю, якая прысвечаная феномену фатаграфіі ва ўмовах найноўшых тэхнічных дасягненняў. Сярод тэм форума: пашыраныя магчымасці візуалізацыі, мастацтва і но-

выя тэхналогіі, этычныя і сацыяльна-палітычныя аспекты высокатэхналагічнай цывілізацыі. Прыём заявак і тэкстаў даклада — да 30 красавіка 2022 г.

Амбасада Каралеўства Нідэрландаў у Варшаве [прапануе грант](#) у памеры да 50 000 еўра для грамадскіх арганізацый на праекты, накіраваныя на развіццё і актывізацыю грамадзянскай супольнасці Беларусі, мадэрнізацыю эканомікі, зацвярдженне каштоўнасці свабоды і правоў чалавека. Заяўкі прымаюцца на англійскай мове да 13 сакавіка 2022 г.

Цэнтр Еўрапейскіх Даследаванняў Карлтанскага ўніверсітэта (Атава, Канада) і Фонд “Конрад-Адэнаўэр-Штыфтунг” [запрашаюць](#) навуковага супрацоўніка на стыпендыяльную праграму па трансатлантычных адносінах у верасні-снежні 2022 г. Прыём заявак — да 29 красавіка 2022 г.

Арганізатар навучання за мяжой “Book for study” [запрашае](#) выпускнікоў школ і іх бацькоў на анлайн-канферэнцыю “ЗША vs. Канада: куды паехаць вучыцца ў 2022/2023”, якая пройдзе 16 сакавіка 2022 г. На канферэнцыі будуць разглядацца правілы прыёму 2021–2022 у навучальных установах ЗША, Канады, заходнееўрапейскіх краін, Кітая. Таксама можна будзе даведацца пра розныя стыпендыі і гранты, пачуць пра асабісты досвед студэнтаў, якія прайшлі навучанне за мяжой, атрымаць персанальную кансультацыю экспертаў па навучанні за мяжой.

Факультэт мастацтваў і сацыяльных даследаванняў Карлстадскага ўніверсітэта (Швецыя) [запрашае](#) суіскальнікаў на пасаду старэйшага выкладчыка па гендэрных даследаваннях. Веданне англійскай мовы абавязковае. Прыём заявак — да 15 красавіка 2022 г.

“Беларуская адукацыя на шляху пераменаў” [запрашае](#) на анлайн-курс “Дыдактычная майстэрня”, які прадстаўляе сабой практыкаарыентаваную праграму для распрацоўшчыкаў, метадыстаў, выкладчыкаў і экспертаў, якія працуюць у сферы нефармальнай адукацыі дарослых. Па словах арганізатараў, падчас курса ўдзельнікі змогуць прааналізаваць свой досвед і ўключыць сучасныя адукацыйныя тэхналогіі ў сваю выкладчыцкую дзейнасць.